

Leerrede over Psalm 46: 1 t/m 4, uitgesproken op Woensdagavond 23 Juni 1948 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 42 : 1
Lezen - Psalm 46

Voorrede.

In zoverre er in onze harten enige aanraking is omtrent God en de genade, zullen wij allen het direct moeten toestemmen, dat de psalmdichter een waar en innig Sionniet geweest is. Want wat hij uitsprekt en wij zo-even berijmd hebben gezongen, daarin voelen wij immers aan, dat dit uit de diepste grond zijns harten vloeide: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God! Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God." Dat in tegenstelling van een godsdienstig mens, want die spreekt zich zo uit: och, och, mocht de Heere er eens aan te pas komen. Dat is dode belijdenis met de mond, niet met het hart. Men is zo gestemd om hetgeen waarop men uitziet, daarvan eens iets te mogen ervaren, zoals: een woordje, een tekst, een geval, een indruk. Dan is er ook nog sprake van: "Oh, wat zijn die toch gelukkig die de grote zaak hebben, daaruit zeg ik dan wel eens: o Heere, dat mij dat toch ook eens te beurt mag vallen."

Leg die twee zaken van de psalmdichter en van een godsdienstig mens eens naast elkaar, dan zal het ene zijn als Schibbóleth en het andere als Sibbóleth. Het ene is ten leven, want het strekt zich uit tot de God des levens, en het andere is eigenlijk geen ware en rechte taal behorend onder het christendom, omdat het niet bijbels is. Dat het in deze tijd veel opgeld doet, ja, maar kan het de toets van God doorstaan? Is het geldend in de weegschaal des heiligdoms? Dat is toch de zaak waarover het loopt. Laten wij het daarom bij de psalmdichter houden. Die man is zo onderwezen, dat hij weet dat God, de God des levens is, en dat er buiten Hem geen leven, geen zaligheid, geen vrede, geen vergenoeging is. Gij mocht zeggen: maar zou het bij die psalmdichter niet te doen zijn geweest, om ook eens wat te mogen beleven? Uit hetgeen wij zongen is daarvan niets op te merken. Er treed juist naar voren om God te kennen.

Adam kende zijn Schepper aan de wind des daags, dat was de zaligheid en het leven. Nu wil God zich wederom doen kennen in Christus zoals Hij is: de God aller genade, van barmhartigheid, zaligheid en eeuwig leven. Waar het hart geraakt wordt door de Geest Gods in verlichting, daar - dat kan niet anders - zal het zich gaan uitspreken tot God. Dit is toch het zeggen van Paulus: "Want uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen."

Als wij nu gaan zien dat wij schepselen Gods zijn, die door de listige omleiding des duivels, als het blad van de boom, van God zijn afgevallen, maar dat God, met ons lot bewogen van voor de grondlegging der wereld, een werk van herstel heeft uitgedacht. Dat werk heeft Hij door Zijn Zoon laten verwerven, en laat dat door de gezegende werking van die dierbare Geest naar Zijn eeuwig welbehagen in zondaarsharten zijn loop hebben. Wanneer die Geest werkt en het hart aanraakt dan gaat het hart zich uitspreken tot God, omdat het door Hem aangeraakt is, en dan wordt in Hem, als de Levensbron en -fontein het leven gezocht.

Zelfs komt daarin wel voor, hetgeen ook mij indertijd is overkomen toen ik in gescheiden staat van God, mijn Schepper, - in overtuiging van mijn zonde liep, soms doodsbenauwd - dat er dan onder de bediening des Woords soms mild en overvloedig, ja zelfs een krachtig geloof in mij werkte dat ik waarlijk nog eens in herstel en verzoening met mijn Schepper zou geraken. Dan was daar op die tijd al werkend: o God, als dat nog eens mijn deel mag zijn dat ik in verzoening met U gevonden zal worden door de arbeid Uws Zoons, maar ik door Uw Zoon niet bij U - de Oorsprong waaruit ik gevallen ben - teruggebracht zal zijn, dan gevoel ik nu al dat ik daarin geen rust zal kunnen vinden.

Mogelijk zijn er onder ons, bij wie zulke dingen werken, en dat - onder strijd - innerlijk gezegd wordt: het is toch wel erg, geen cent op mars te hebben, gescheiden van God, onder de vloek der wet te zijn, en dan erop gezet te hebben - nog wel het hoogste - om als kind van God bemind en tot het geluk geschapen te zijn, in de Oorsprong te worden opgelost. Satan is dan bezig met: je hebt een hoge geest, houd je bij het nederige, die dingen betamen niet. Maar ja, wat doe je er aan, als die zaken zodanig het hart bezetten, dat alles, alles er door wordt overheerst. Daar kan je niets aan doen. Wat dan? Als dat in het hart werkt, och, toe, laat dat dan werkend zijn. Laat dan, wat wij zo-even berijmd zongen als de vertolking van je hart zijn: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God. Mijne ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik ingaan, en voor Gods aangezicht verschijnen?"

Waarlijk, als dat in u werkt, hetzij bij aanvang hetzij bij voortgang, gij kunt hierop rekenen, dat: "De nooddrufte zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn." Als het goed is, dan gaan die zaken - bij een zondaar die van zijn staat overtuigd wordt - aan het werken, en blijven zij werken, zelfs al is het dat God ons beantwoordt uit Zijn heiligdom, zodat wij Hem in verzoening leren kennen, in aanneming, zelfs een thuis bij Hem verkrijgen, Hem onze Vader kunnen en mógen noemen en die Geest ons verzekert van ons aandeel en geschonken wordt als onderpand der erfenis. Ja, dan zal dat nog blijven werken, want er staat: "Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn." Vandaar dat een kind van God niet kan rusten voordat hij in het Vaderhuis wordt opgenomen, en dan zal de dorst volkomen gelest worden, wanneer zij Zijn aanschijn mogen zien volprezen. Dan niet meer door het geloof, als: "Zien door een spiegel in een duistere rede, maar alsdan zullen wij zien aangezicht tot aangezicht." Om verzadiging van Hem te mogen genieten en van Zijn Godsbeeld en liefelijkheden in eeuwigheid. Het is slechts op één plaats goed en dat is bij Hem.

Wij vragen uw aandacht voor een woord en getuigenis der Schriftuur, doch zoeken wij vooraf Zijn aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst:

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen, vindt u in de eerste vier verzen van de ons zoëven gelezen 46e Psalm, waar Gods Woord aldus luidt:

- 1. Een lied van Alamôth, voor de opperzangmeester, onder de kinderen van Korach.*
- 2. God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden.*
- 3. Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën;*
- 4. Laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren., door derzelver verheffing! Sela.*

Zingen: Psalm 38: 15 en 21

Leerrede:

Hetgeen wij uw aandacht hebben voorgelezen, daarvan zou in het kort gezegd kunnen worden dat de psalmdichter hier in geloofsvertrouwen spreekt. Inderdaad ís het geloofsvertrouwen dat zich hier uitspreekt en eigen is aan deze Psalm.

Deze 46e Psalm begint met: "Een lied van Alamôth." De kanttekenaar zegt daarvan, dat men niet recht weet, wat dat woord eigenlijk betekent. Is het een soort muziekinstrument geweest, of was de inhoud dat het door maagden gezongen moest worden. Wij laten dat maar.

Dit geloof ik er wel van, hetgeen wij lezen in de Openbaring van Johannes, dat diegenen die het Lam volgen, voorgesteld werden als maagden, daarmede te kennen gevend, rein en kuis aan Christus, dat Lam Gods, gebonden te zijn. Dat sluit toch in, dat zij het best dit lied van geloofsvertrouwen kunnen zingen. Meer wil ik er niet van zeggen, maar ik geloof wel, dat ik bij velen bijval zal vinden als ik het daarbij laat en, in ieders overdenking geef.

Want naarmate er een reïne afhankelijkheid is aan Christus, zonder af te wijken naar links of rechts, daar zal het meest op de voorgrond treden wat ik hier uw aandacht voorlas, dat Hij een Toevlucht en Sterkte is en krachtelijk bevonden wordt een Hulp in benauwdheden te zijn.

Vervolgens lezen wij: "Voor de opperzangmeester, onder de kinderen van Korach." Wij weten van Korach, Dathan en Abiram dat zij in de woestijn wegens oproer, door een zwaar oordeel Gods zijn getroffen, namelijk dat de aarde zich opende en hen levend verslond. Dus die kinderen van Korach, aan wie dit lied is opgedragen, konden niet roemen op een verheven afkomst. Immers, als zij hun geslachtsregister gingen onderzoeken, dan kwamen zij terecht bij deze opstandelingen, die door het rechtvaardig oordeel Gods getroffen waren. Dat zij dan hun verkeer hadden in de tempel, was door de eeuwige verkiezing Gods. Want oorspronkelijk had God Zich alle eerstgeborenen in Israël toegeëigend, doch, toen het volk zwaarlijk gezondigd had in de woestijn, maar de kinderen van Levi voor de eer van God waren opgekomen, had God heel de stam van Levi verkoren in de plaats der eerstgeborenen, om Hem te dienen. Dus, dat zij onder de tempelzangers behoorden, was krachtens eeuwige verkiezing Gods. Dat zij zo'n verheven ereambt bekleedden om de dienst Gods op te luisteren, daar was geen roem des mensen bij, en aan zulken is dit lied opgedragen.

Het begint met: "God is ons een Toevlucht." Ik zal in het bijzonder stilstaan bij de vraag of hier sprake is van andere mensen dan Adam oorspronkelijk was door zijn val. Dan moeten wij daarop aanstonds antwoorden: neen! Want er is geen onderscheid tussen mensen en mensen. Adam is als het blad van de boom, van God afgevalen door de listige omleidingen des duivels. Toen satan het gezet had op de hoogste erfenis die God Zijn Zoon had toegedacht, is hij - nadat die misdaad ontdekt was - uit de hemel geworpen. In des duivels venijn en boosheid heeft hij het daarop toegelegd: is God in de hemel baas - heer en meester - dan zal ik trachten om op aarde heer en meester te zijn.

Doch om dat gedaan te krijgen, moest hij Adam overwinnen, want die stond als pronkstuk van het scheppingswerk Gods, als hoofd van het verbond der werken op dit benedenrond, en al het geschapene was, naar de wil en het bevel Gods, hem onderworpen. Daaruit gaf hij de dieren namen en had zelfs heerschappij over de vogelen des hemels en over de vissen in de wateren. Zulk een persoon was Adam. Daarbij was hij verlicht, verrijkt zijnde met het reïne beeld Gods, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid. Hij was niet zo gemakkelijk te overwinnen.

Om Adam te laten vallen gebruikt satan, een slang, en door háár, Eva, om alzo zijn doel te benaderen. Want Eva, die satan gehoor geeft, van de boom neemt en zijn vrucht opeet, neemt daarna nogmaals van zijn vrucht en geeft Adam, haar man. Ook hij at, en toen werden hun beider ogen geopend en zij werden gewaar dat zij naakt waren.

Wat was aanstonds het gevolg? Van God wegvluchten. In ons tekstwoord staat echter: "God is ons een Toevlucht." Daar is het begonnen om bij God weg te vluchten. Nadat zij gezondigd hadden, kwam er zulk een benauwen op hen, door een verontruste consciëntie, een beschuldigend geweten, waardoor zij op de vlucht gingen voor God. Zij maakten zich schorten van vijgenboombladeren, om hun naaktheid te bedekken, en kropen weg onder het dicht geboomte. Als God het had toegelaten, dan waren zij al verder en verder en verder van God weggevluht om nooit meer terug te keren. Want die Majesteit had gesproken: "Ten dage, als gij van die boom - de boom der kennis des goeds en des kwaads - eet, zult gij de dood sterven." Nu rustte de drievoudige dood op hen, en daaruit was het: wèg van God!

Dat hebben wij met Adam en Eva gemeen, dat is bij ons ook zo. Immers, wij lezen in het 64e hoofdstuk van de profeet Jesaja: "Wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons henen weg als een wind." Al verder van God af, nooit, nooit meer terug. Dat is de natuur van een mens, dat is onze staat door onze val in Adam.

Daar wij in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren zijn, is het dat wij door de zondeval zó verachterd, verduisterd en vervreemd van God zijn - van die dierbare Majesteit - dat wij het heel gewoon vinden om buiten God te leven en in een staat te zijn die tegengesteld is aan de openbaring van de heerlijkheid Zijns Wezens, zodat wij er ons niet eens om bekommeren, dat door de zonde er een scheiding ontstaan is tussen God en ons.

Te meer in de consciëntie gaat werken kennis van zonde, zonde, zonde (dat heeft ieder mens, niemand uitgezonderd dat de consciëntie van tijd tot tijd van zich doet spreken) dan gaat al meer en meer vrees tegenover God werken. Of het moet wezen dat de consciëntie als met een brandijzer toegeschroeid is, waardoor men nergens meer om geeft. Zelfs zo afgedaan heeft met God, dat men driest spreekt: er is geen God. Daarvan lezen wij in psalm 14:

De trotse dwaas zegt in zijn boos gemoed:
"Daar is geen God."

Terecht zegt Hellenbroek daarvan in zijn vragenboekje: "Dat is meer een wens, dan een dadelijk geloven, dat er geen God is." Want indien er geen God is, dan is er ook geen oordeel.

Dat is dus in het kort gezegd het deel van de mens: nooit meer terug naar God. Men is bang van God. En toch, wonderlijk, hoe diep de mens ook gevallen is, zijn er in de mens enige brokstukken overgebleven van God, en dat Hij een heerlijk Wezen is. Zelfs onder het blindste heidendom is er nog godsdienstgevoel om de consciëntie te bevredigen, ja, als door te dringen in de verborgenheden van God, van Zijn Wezen, werken en van Zijn heerlijkheid.

Wanneer God door Zijn genade en Geest in het hart des zondaars gaat werken, dan doet Hij dat op zulk een wijze, waardoor er bij de mens onrust en onvrede gaat werken. Wij zullen niet lang stil blijven staan bij de wijze en manier waarop God door Zijn Geest zondaren overtuigt en beslag legt, want die Geest werkt bij een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil. Maar de zaak komt hierop neer, dat, waar God door Zijn Geest gaat werken, daar leert de zondaar kennen: ik ben God kwijt, de Oorsprong van alles. Dat is zo'n schrikkelijk ernstige zaak, want dan is men nu al ongelukkig en als wij sterven voor eeuwig.

Daarbij als de Wet op het hart des zondaars gaat werken, zijn kracht gaat uitoefenen, dan spreekt zij zich uit dat wij in volle overeenstemming moeten zijn met de eerste en tweede Wetstafel. En dat zijn wij niet. Het is zelfs zo: "Wie de gehele Wet zal houden, en in één (gebod) zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle." Daardoor kan het hart des zondaars in de grootste beroering zijn door de Wet, die ons onze zonden levendig voor ogen stelt. De Wet wordt daaruit ook wel een spiegel genoemd, waarin wij onze rampzalige en vuile staat buiten God gaan zien. Maar de Wet doet ons niet de toevlucht nemen tot God!

De Wet brengt wel grote beroering bij ons teweeg, zodat wij soms de handen in het haar slaan, maar zij wijst ons niet naar de uitkomst. Het is ontzettend jammer voor het christendom dat het verheven boek van Dr. Maarten Luther, namelijk: "De verklaring van de Galatenbrief, niet algemeen bekend en geliefd wordt, want als men een boek wil lezen over Wet en Evangelie, dan moet men dat boek van Luther eens lezen.

Al is het soms, als men dat boek voor het eerst leest, dat men dan zegt: "Sjonge, dat is toch ver gezocht", maar wanneer wij door Gods Geest wat worden verlicht, en zien hoe zich dat in het hart openbaart, dan zullen wij geredelijk moeten toestemmen: wat heeft die man een buitengewoon licht gehad van Wet en Evangelie. In dat boek beschrijft hij onder andere dat, indien men Wet en Evangelie behoorlijk weet te onderscheiden, dan is men een bekwaam godgeleerde. Zo'n waarde heeft Luther daaraan gehecht.

Als het hart verontrust is en de geestelijkheid van de Wet zich openbaart in het: gij zult, of gij zult niet, ja de vloek gaat uitspreken: "Want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet om dat te doen", dan zal bij diegenen de vraag zich voordoen: waar moet ik heen? Zulk een mens zou de handen in het haar slaan van jammer en ellende: schrikkelijk, schrikkelijk deel buiten God, onder de Wet en ook onder de vloek! Doch die lieve Jehova is uit Zichzelf van voor de grondlegging der wereld bewogen geweest met de staat van een rampzalige zondaar, die verschrikt door de Wet, achtervolgd door de vloek, geen raad en uitkomst weet, daar wil die lieve en barmhartige God Zijn evangelieleer aan besteden, zodat het zulk één wonderlijk te moede wordt. Die gaat door de prediking des Woords, of door inspraak in het hart verstaan, dat God bij Wie men in de schuld staat, bij Wie men weggevlucht is, met ons lot bewogen is van voor de grondlegging der wereld.

Hij heeft een werk des heils uitgedacht! Uit Hem is er herstel in Zijn gunst en gemeenschap. Hij is daarvan de Uitdenker en Oorsprong, zodat men gaat zeggen: dierbaar Wezen aller wezens, bent U zulk een God, Die de mens wel met één klop kon vernietigen, U met ons lot bewogen? Wanneer die lieve God het hart aanraakt, en doet kennen: Ik bedoel zo'n ellendige zondaar zoals gij zijt, die van Mij wegvlucht onder de schrik der Wet, met een verontrust geweten, met de aanklager in u, daar gij niet één der geboden Gods hebt onderhouden: Ik wil u bezitten en zaligen, Ik wil u dienen. Wat gaat dan zo'n ellendige en rampzalige zien? Dit: er is bij God uitkomst! Die uitkomst is niet te vinden bij de Wet, niet bij de werken, niet in de wereld, niet bij onze naaste, zelfs niet bij een kind Gods (want wat die heeft, dat heeft hij voor zichzelf), bij niemand, maar alleen bij God.

Merk eens op: die barmhartige God brengt dus door het Evangelie openbaar, dat er bij Hem uitkomst is. Wat is de vrucht daarvan bij degenen, die dat gelovig omhelzen en aannemen dat er bij Hem uitkomsten zijn tegen de dood? Die gaan hun toevlucht nemen tot die God. Dat geschiedt omdat zij geloven, dat Hij die God is die Zich in Zijn evangelieleer heeft geopenbaard als de God van zaligheid en leven, Die door Jezus Christus zondaren wil zalig maken. Dus wij spreken niet van een wettisch werk, van wat doen uit een verbroken werkverbond. Ook niet met wat ongelovig gebrabbel, want dat is allemaal werk uit een verbroken werkverbond. Maar van het geloof, dat door de Heilige Geest wordt gewrocht, middellijk door de verkondiging des Evangelies.

Bij God - de Uitdenker en Oorsprong van dat heilswerk - is uitkomst, Die heeft Zijn Zoon verwekt in gerechtigheid en door Hem doen verdienen alles wat tot het leven en de zaligheid van node is. Hij heeft van Zijn Zoon betaling geëist, en Die heeft Zijn geschonden Deugdenbeeld hersteld, de Wet in eer hersteld, en nu kan Hij door Christus zondaren dienen. Bij God is dus uitkomst. Naarmate het geloof in ons gaat werken, en men zich verlaat op de beloften des Evangelies, gaat men de toevlucht nemen tot God. Je moet het daarbuiten maar niet kunnen uithouden!

Als ik over die zaken terugdenk, dan is dit m'n ervaring: ik ben nu 46 jaar, maar ik heb geen ander geloof dan toen ik 21 was. Daar stond ik op een avond - in zware overtuiging zijnde van mijn zonde - uit te jammeren: voor eeuwig verloren. Geen raad wetend, maar toen ontdekte Zich die lieve Jehova - bewogen uit Zichzelf - en sprak deze woorden: "Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." Dat bracht deze ruimte teweeg: "Bent U zo'n God! Al zou er geen hemel tot beloning en geen hel tot straf zijn, U bent waardig om eeuwig gediend, geloofd, geroemd en geprezen te worden. Hier, o God, bezit mij met ziel en lichaam. Dáár is het begonnen.

Als ik later geen raad wist, dan kwam dat voor de dag: "Bij den HEERE, den Heere, zijn uitkomsten." Dat ben ik nooit kwijt geraakt. Wat? Het geloof! Dat had ik niet hier of daar opgeraapt, maar het was op een verborgen wijze door Gods Geest in het hart gewerkt.

Dat is inmiddels al weer 25 jaar geleden. In die tijd is gewrocht, na een toeleidende weg van vijf jaar, dat ik God in Zijn rechten heb leren kennen, daaruit mijn leven uit Adam heb moeten afleggen, door Christus ben opgepakt, gereinigd door Zijn bloed, gedekt met Zijn gerechtigheid, een thuis gekregen bij God, dat werk door de Heilige Geest verzegeld, en ik jaren achter me heb van bemoeienissen, maar als het er over gaat, dan heb ik geen ander geloof gekregen. Want dat geloof: "God is ons een toevlucht" dat ik heb leren kennen toen ik 21 jaar was, is gegroeid, toegenomen, dat heeft al meer zetting gekregen, in de ellende, daar er anders geen uitweg was dan tot Hem. In plaats van zelf iets daar te stellen, iets van de Wet te verwachten enz., is in mij al meer gewrocht, dat er alleen bij Hem uitkomst is, en daaruit de toevlucht tot Hem genomen. Er zijn dus geen twee, drie of vier geloven, maar slechts één. Er mogen trappen zijn in het geloof, maar het ware geloof zoals dat door Gods Geest wordt gewrocht, is zulk een geloof, dat drijft ons met aandrang naar God toe, gelijk wij zongen:

't Hijgend hert, der jacht ontkomen,
schreeuwt niet sterker naar 't genot,
van de frisse waterstromen,
dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den HEER; ...

Bij Hem alleen uitkomst, dus men vlucht naar Hem toe. Adam vluchtte van God af, en wij naar God terug. Ofschoon wij van nature precies eender zij, waaruit is het dan dat wij anders zijn? Dat is door hetgeen Hij Zelf in het hart werkt. Hoewel Adam van God af vluchtte, heeft God hem opgezocht, toen schoot er voor Adam ook niets anders over dan in schuld terug te keren tot Hem, tot die lieve God, daar bij Hem alleen uitkomst is. Zo is het nog!

In de loop der eeuwen - 40 eeuwen vóór en 20 eeuwen ná de komst van de Zaligmaker, brengt God Zelf steeds openbaar, dat bij Hem alleen uitkomst is en dat Hij daaruit de Toevlucht is. De kerk spreekt hier in geloof: "God is ons een Toevlucht en sterkte." Hoor je wel, niet beperkt tot ik, tot mij. Neen, de kerk, of liever gezegd de psalmdichter - als een lidmaat der kerk - spreekt zich hier uit als één der velen die zalig worden. Hij voelt zich met hen één in liefde en geloof en zegt: "God is ons een Toevlucht en Sterkte." Ja, je moet alles maar verloren hebben in Adams val. Dan kan en wil God alles zijn in Jezus Christus. Want als wij de verlorenen zijn die niet meer buiten Zijn gemeenschap kunnen, en moeten bekennen dat wij de eeuwige verdoemenis rechtvaardig verdiend hebben, alle stutten en gronden ons ontvalt, dan wil Hij ons als verlorenen in Christus Jezus redden en zaligen. Dáár wordt gekend: "God is ons een Toevlucht en Sterkte." Waar ons alles ontvalt, daar komt God voor de dag zoals Hij is: de Almachtige. Daarvan lezen wij in psalm 89: "Ik heb Hulp besteld bij een Held; Ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd, met Welke Mijn hand vast blijven zal."

Daarom is het niet zo erg als wij hier niets dan armoede en ellende hebben, die bij onszelf alle hulp en kracht missen, want naarmate wij hier niets hebben, en in ons openbaar komt wat in Christus - als het Hoofd Zelf - gewerkt heeft en dat zich gaat uitspreken, dan zal openbaar komen de Toevlucht en Sterkte is God. Hoe was Christus? Die riep:

...'k Heb buiten U, daar Ik zo bitter lij',
geen hulp te wachten.

Dat deed Hij als Hoofd. Hij ging voor, Hij nam de toevlucht tot God, stelde Zijn sterkte in de Almachtige. Zo deed Hij als Borg en Middelaar. Hij neemt Zijn ellendigen, door de verborgen werking des Geestes, mede en ontnemt ze alles. Ze houden niets over, geen enkele grond bij zichzelf.

Ja, zijn wij Zijn eigendom geworden, dan wil Hij ons ontnemen alle grond van bekering, toestanden, bemoeienissen, zodat er niets anders overblijft dan een bloot creatuur, in een wereld vol strijd en ellende, waar een driehoofdige vijand werkt en woedt, die het op onze ondergang gezet heeft. Maar wat komt er dan lofrijk voor de dag? Hetgeen Johannes zegt: "Al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof." Dat gaat zich uitspreken: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden." Door alle eeuwen heen is dat ervaren, en dat zal de ervaring blijven, want zo is God!

Als wij dus geen leven hebben in de wereld, in onszelf, in de zonde, nergens anders onze toevlucht hebben dan in Hem, laat bezwijken ons vlees en hart, dan zingt Asaf nog: "Zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid." Hij alles, krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden. Waar wij niets overhouden dan God en Zijn genade, daar kan juist God Zich in Zijn genade gaan uitspreken. Toe hoor, dat dan niemand de moed laat zinken of de moed verliezen. Wanneer er niets anders is als nacht, duisternis, jammer, en die driehoofdige vijand het er op toelegt om ons te overlopen, te overvleugelen, bedenk dat die lieve en barmhartige God alles voor ellendigen en rampzaligen wil zijn.

Laat dan Zijn Woord en evangelieleer zijn gelijk een vuurtoren voor een schip in een stikdonkere nacht, te midden van woedende baren, die ondanks noodweer, de juiste koers aangeeft, dáár moet het heen, dat is de veilige haven. De kerk spreekt zich hier uit: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in benauwdheden."

Vervolgens lezen wij hier: "Daarom zullen wij niet vrezen." Dat is nogal wat! Zijn zij dan zo flink? Neen, dat niet. Maar juist omdat de psalmdichter niet flink is, niet zelf uit de weg kan, dáárom is het dat zij niet zullen vrezen. Want hoe is het met het geloof? Wat is dat voor een zaak? Laat ik een woord van Luther gebruiken, die zegt dat het geloof een wonderlijk ding is. Ook de apostel spreekt er zo over, zeggende: "Als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Is het geloof niet een wonderlijke zaak? Juist, als men niets heeft, dan bezit men alles. Wanneer ons pad, onze gedachten en inzichten ten einde zijn, dan is er plaats voor de genade. Dan zal het geloof, zoals het door Gods Geest is gewerkt, bekrachtigd en onderhouden wordt, zich gaan uitspreken. Verheven en wonderlijke zaak! Men kan, men mag, en als de ellende groot genoeg is, dan is het: ik moet de toevlucht nemen tot God. Ja, laat ik het nog sterker uitdrukken, als de ellende groot genoeg is, dan is het niet: in elk geval ik heb nog geloof. Neen, zo is het niet, maar dan zal God bewijzen dat Hij God is, en zal de genade als genade zich alsoo gaan uitspreken zoals ze uit God in Christus door Zijn Geest in ellendigen wordt gewrocht en dat geloof heeft ons en dóét met ons. Zien wij wel dat die zaak geheel buiten ons is, maar in ons gewerkt wordt waardoor het in vruchten openbaar komt. Zó is het toch? Het is zo'n aanbiddelijk, verheven en dierbaar werk. Geen wonder dat satan er zo op tegen is dat wij de toevlucht nemen tot God. Want God wil hebben, dat wij Hem als de Oorsprong alle Goeds en Regeerder van alles erkennen.

Als een kind geen raad meer weet, dan mag het vrijelijk tot God roepen, maar de duivel zoekt het te beletten. Onze kinderen hebben een gedoopt voorhoofd, zij dragen de tekenen des verbonds waarin de Drieënige God Zich uitspreekt alles voor ons en onze kinderen te willen zijn. Wij hebben dus zelfs de Doop ten pand, zodat, als wij uit ellende tot God gedrongen worden, Hij bewijzen wil een Toevlucht en Sterkte te zijn en krachtelijk bevonden wordt een Hulp in benauwdheden.

Zo is de zaak en dat geldt zowel in- als uitwendig. Ook voor onze jongens in Indië, wanneer zij - daar in den vreemde - in ellende God aanroepen. Dus de toevlucht tot Hem nemen, dan zal die hoge Majesteit willen bewijzen te handelen krachtens Zijn verbond, dat Hij God is, ze horen en verhoren.

Want het is niet, dat, als daar is van zaligmakend geloof, dat wij Gode aangenaam zijn krachtens: "Ik geloof." Helemaal niet. Dat kan niet. Want alleen ellendige zondaren in Christus Jezus zijn Gode aangenaam. Maar, het is door geen andere weg dan door het geloof, dat wij de toevlucht nemen tot Christus, Hem omhelzen, en al Zijn schatten en weldaden aannemen. Dat is allemaal door het geloof. Als de kerk hier zich dan uitspreekt: "Daarom zullen wij niet vrezen", dan is dat gelijk zoals Paulus zei: "Als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Dus als niets hebbende, dan alles bezittend. Wanneer alles ons ontvalt, dan kan zich uitspreken: waar anders heen dan tot U. Dan kan die genadige Majesteit Zich uitspreken in getrouwheid.

Dat heeft de kerk ervaren en vandaar zegt zij: "Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën; laat haar wateren bruisen, laat ze beroerd worden; laat de bergen daveren, door derzelver verheffing! Sela." Rustpunt.

Wat hier allemaal opgesomd wordt is nogal ernstig: "Al veranderde de aarde haar plaats." Hier, in het westen, mogen wij daar enige gedachte over vormen, maar wat een aardbeving is, dat bergen schudden, dat kunnen wij ons nauwelijks indenken. Ja, het is zelfs wel voorgekomen in vulkanische gebieden, dat, waar eerst een haven was met schepen, er een berg ontstond, zodat de schepen ineens op het droge kwamen te staan. En nu hier, onder dat beeld van de verschrikkelijkste natuurverschijnselen, aardbevingen enz., wil de psalmdichter zeggen: er moge dan kome wat er ook komt aan kruis, lijden en ellende, ja dat alles ondersteboven gekeerd wordt, dan nog zegt hij: "Ik zal niet vrezen."

Gij zult zeggen, maar dat is nogal sterk uitgedrukt: wat er gebeure, gebeure er, maar: ik zal niet vrezen. Inderdaad, doch wij moeten in aanmerking nemen waarover de psalmdichter spreekt. Dat is niet: Ja, ik ben werkelijk nogal aangenaam gesteld. Neen, zo is het niet. Maar de psalmdichter handelt zo, omdat hij hier geen uitkomst heeft en alle grond buiten Christus hem ontvallen is. Hij bevindt zich in de grootste ellende en daarin heeft hij niets anders dan God. Maar als dat ons deel is, wat geeft het dan wat er ook gebeurt?

Ter verduidelijking zal ik nog een geval aanhalen van een man die ik als kind nog gekend heb. Hij kwam van Bleskensgraaf en werd algemeen genoemd, de oude Adriaan Bons. Hij was zo ongelukkig in zichzelf en op deze wereld was er niets, hem schoot niets anders over dan God: Hij de Toevlucht. Maar op een keer was bij zó overvloeïend van de genade Gods, dat hij tegen een kennis zei: "Ik ga eens naar mijn broer. Ik wil mijn geest eens luchten. Dus hij opstap, Hij was 90 jaar oud. Met behulp van zijn stok was hij al een eindje op pad, toen hem een wagen achterop kwam. "Meerijden Bons?" "Als het kan goed." Hij stapt in, ze rijden een eindje, en daar schrikt het paard van de wieken van een molen die ze voorbijrijden. Het neemt een sprong en met wagen en al pardoes in de Graafstroom, ook Bons kopje onder. Er was gelukkig gauw hulp. Toen ze de oude man uit het water hadden, zeiden ze: "Bons, Bons, 90 jaar oud en dan nog kopje onder, je bent zeker wel erg geschrokken?" Zijn antwoord was: "Dat kan ik niet zeggen, want je moet hierop rekenen, als je in Christus bent, dan is het even goed onder water als er boven." Dàt is de kracht der genade, dan is het onder water of er boven precies hetzelfde.

Nog een voorbeeld. Hadden de drie jongelingen in de oven het zo kwaad toen ze in de oven waren? Door de kracht der genade, nee toch?! Eén was er bij hen wiens gedaante eens zoons der goden gelijk was. Ook Daniël had het zo kwaad nog niet in de leeuwenkuil. De mensen wilden hem wel kwaad doen, maar zelfs de wilde dieren deden dat niet, eveneens door de kracht der genade. Dat is toch de zaak waarover het gaat?

Het was wel ernstig voor het volk Israëls toen ze door de Rode Zee moesten, maar hebben ze er schade van gehad? Welnee! Zij leerden juist Gods werk zien. Ook aan de Jordaan leerden zij de kracht der genade kennen. Dat bedoelt hier de psalmdichter.

Ik maan een ieder aan, leer zó op God te zien, Die de enige Hulp is, zodat gij buiten Hem alles loslaat, want daarin ligt onze welvaart. Dan zult gij leren ervaren dat:

Nooit kan 't geloof te veel verwachten,

(maar dan moeten wij alles buiten God loslaten)

des Heilands woorden zijn gewis.
'Faalt aardse vrienden vaak aan krachten,
maar nooit een vriend als Jezus is.

Dat God daartoe, ons Zijn zegen schenke om Zijns Verbonds wil. Amen.

Slotzang: Psalm 133: 3

Waar liefde woont, gebiedt de HEER de zegen,...

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN:

De genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes zij en blijve met U allen. Amen.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-